

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Z. G.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. P. B., advokátom so sídlom v B., proti žalovanému **P., spol. s r.o.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenému R., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., **o zaplatenie 6 440,26 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 11 C 35/1997, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2010 sp. zn. 5 Co 302/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania vo výške 282,70 € na účet JUDr. P. B., advokáta so sídlom B., vedený vo V. pod číslom X..

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V rozsudkom zo 14. novembra 2001, č.k. 11 C 35/1997-145 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť v lehote 3 dní žalobkyňi 381 222,40 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 27. februára 1997 až do zaplatenia, 17,6 % úrok zo sumy 1 783 582,40 Sk od 5. februára 1997 do 26. februára 1997 a trovy konania 45 228 Sk. Rozhodol tak majúc preukázané, že žalobkyňa platne odstúpila od kúpnej zmluvy z 2. apríla 1996 ohľadne motorového vozidla zn. AUDI A6 Quatro, číslo motora A., číslo karosérie W., k obojstrannému plneniu z ktorej došlo 23. júla 1996 a bolo potom povinnosťou účastníkov konania v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka vrátiť si vzájomné plnenia. Žalobkyňa si svoju povinnosť vrátiť motorové vozidlo odporcovi splnila dňa 27. januára 1997, preto bolo povinnosťou žalovaného, ktorého vlastnícke právo k motorovému vozidlu sa obnovilo, vrátiť poskytnuté plnenie. Keďže hodnota vozidla sa v dôsledku jeho užívania k tomuto času zákonite znížila oproti jeho hodnote v čase predaja, žalovaný v priebehu konania žalobkyňi vrátil iba čiastočné plnenie vo výške 1 402 360 Sk. Z tohto dôvodu súd po čiastočnom

späťvzatie žaloby konanie zastavil, čím sa predmet konania zúžil na zaplatenie rozdielu medzi kúpnu cenou a už poskytnutým plnením, t.j. 381 224,40 Sk (1 783 582,40 – 1 402 360 Sk). Pri určení zvyšku vráteného plnenia súd vychádzal z toho, že aj keď došlo k zníženiu hodnoty vráteného vozidla, nestalo sa tak zavinením žalobkyne, ktorá nenesie zodpovednosť za zníženie majetkového substrátu a ktorá bezdôvodné obohatenie na úkor žalovaného nezískala, preto jej svedčí plnenie v celej výške rozdielu. Keďže žalovaný tak dobrovoľne kúpnu cenu v plnej výške nevrátil, s plnením sa dostal do omeškania, súd ho preto zaviazal aj na zaplatenie 17,6 % úroku z omeškania z celkovo uplatnenej sumy od 5. do 26. februára 1997 (čiastočná úhrada) a z priznanej sumy od 17. februára 1997 do zaplatenia. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 20. mája 2002, sp. zn. 10 Co 147/2002 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 187 203 Sk a vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa vychádzal zo zistenia, ktoré medzi účastníkmi nebolo sporné, že zo strany žalobkyne došlo pre vady veci k platnému odstúpeniu od kúpnej zmluvy z 2. apríla 1996, na základe ktorej kúpila od žalovaného osobné motorové vozidlo zn. AUDI A6 TDI A6 Quatro, číslo motora A., číslo karosérie W. za kúpnu cenu 1 783 582,40 Sk, preto účastníkom vznikla povinnosť vrátenia si vzájomného plnenia. Ďalej bolo preukázané, že za obdobie od kúpy vozidla po odstúpenie od zmluvy a jeho faktické vrátenie žalovanému, žalobkyňa vozidlo užívala a najazdila na ňom cca 20 000 km, ktorá skutočnosť má nepochybne vplyv na zníženie jeho hodnoty z hľadiska faktického opotrebovania a z hľadiska právneho predstavuje v zmysle § 457, § 458 Občianskeho zákonníka obohatenie na strane žalobkyne, ktoré užívaním vozidla získala. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné pri vzájomnom vrátení si plnení zo zrušenej zmluvy, vychádzať iba z kúpnej ceny vozidla pri nadobudnutí, ale je potrebné prihliadnúť i na zhora uvedenú skutočnosť. Súd prvého stupňa sa touto zásadou neriadil, nepostupoval vecne správne, preto odvolací súd po doplnení dokazovania výsluchom znalcov Ing. V. a Ing. V. zistil časovú cenu predmetného motorového vozidla po jeho opotrebovaní, vychádzajúc z ceny, ktorú žalobkyňa za vozidlo zaplatila (1 783 582,40 Sk). Po odpočítaní žalovaným už poskytnutého plnenia vo výške 1 402 360 Sk dospel k záveru, že žalobkyni prináleží ešte čiastka vo výške 187 203 Sk, čo predstavuje rozdiel medzi znalcom ustálenou celkovou výškou plnenia (1 589 563 Sk) a už plnením poskytnutým. Odvolací súd zamietol ako bezdôvodný žalobou uplatnený nárok na úrok z omeškania podľa

§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože výška vrátenia bezdôvodného obohatenia bola ustálená až rozhodnutím súdu, čím sa žalovaný nemohol s plnením dostať do omeškania. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 224 ods. 2 O.s.p. a § 142 ods. 2 O.s.p.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 20. mája 2002, sp. zn. 10 Co 147/2002 napadla žalobkyňa dovolaním. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 25. septembra 2008 sp. zn. 3 Cdo 113/2007 zrušil rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým bol zmenený rozsudok Okresného súdu Bratislava V zo 14. novembra 2001, č.k. 11 C 35/1997-145 tak, že žaloba sa vo zvyšku zamietla a bolo rozhodnuté o náhrade trov konania a vec v rozsahu zrušenia vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Ako vyplýva z odôvodnenia tohto rozhodnutia, dôvodom pre zrušenie rozsudku odvolacieho súdu v časti zamietnutia žaloby vo zvyšku bolo nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Dovolací súd s poukazom na princíp naturálnej reštitúcie (uvedenia do pôvodného stavu) uplatňujúcim sa pri vrátení plnení zo zrušenej zmluvy podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ako i stanovisko občianskoprávneho kolégia NS ČSR uverejneného pod č. 17/1976 Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk, vyslovil právny záver, že ak kupujúci po účinnom uplatnení práva na zrušenie kúpnej zmluvy vracia vec predávajúcemu, nemá predávajúci právo na náhradu za znehodnotenie tejto veci vzniknutej jej užívaním a opotrebením až do okamihu zrušenia zmluvy, nakoľko kupujúci užíva vec až do zrušenia zmluvy v dobrej viere ako vlastník, takže voči nemu nemožno požadovať vydanie úžitkov za túto dobu (§ 458 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Okamihom zrušenia kúpnej zmluvy prestáva byť v dobrej viere aj predávajúci ohľadom držanej kúpnej ceny veci zaplatenej kupujúcim. Ak predávajúci nezložil kúpnu cenu veci do notárskej úschovy, vzniká mu z kupujúcim zaplatenej čiastky úžitok i po dobu od zrušenia zmluvy do vrátenia ceny veci, a predávajúci vzhľadom k § 458 ods. 2 Občianskeho zákonníka má povinnosť vydať kupujúcemu okrem zaplatenej ceny i tento úžitok paušálne vyjadrený úrokom z ceny predanej veci za dobu od zrušenia zmluvy do vrátenia veci. Dovolací súd k žalobkyňou uplatnenému nároku na vydanie úžitkov z bezdôvodného obohatenia vo forme úrokov z omeškania za oneskorené vrátenie kúpnej ceny po vrátení vozidla žalovanému, vyslovil právny názor, podľa ktorého žalovanému tým, že nevrátil žalobkyňi kúpnu cenu po vrátení vozidla, vzniklo na úkor žalobkyne bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinný vydať formou peňažného plnenia. Ak sa dostal s plnením tohto dlhu do omeškania, žalobkyňa uplatňuje nárok na úhradu úrokov z omeškania dôvodne a v súlade s § 517 Občianskeho zákonníka.

V ďalšom konaní Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 30. novembra 2010 sp. zn. 5 Co 302/2008 pripustil späťvzatie žaloby v časti nároku na zaplatenie 6 214 € (187 203 Sk) a rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti zrušil a konanie zastavil. Vo zvyšnej časti týkajúcej sa povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 6 440,26 € (194 019,40 Sk) spolu so 17,6 % úrokom z omeškania zo sumy 59 204,10 € od 5. februára 1997 do 26. februára 1997, so 17,6 % úrokom z omeškania zo sumy 12 654,27 € od 27. februára 1997 do 18. septembra 2002 a so 17,6 % úrokom z omeškania zo sumy 6 440,26 € od 19. septembra 2002 do zaplatenia, ako i v časti náhrady trov konania, potvrdil. Žalovanému uložil povinnosť v lehote 3 dní zaplatiť žalobkyni 3 416,29 € trov odvolacieho a dovolacieho konania. V súlade s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v rozsudku z 25. septembra 2008 sp. zn. 3 Cdo 113/2007 bol zhodného názoru ako súd prvého stupňa, že žalovaný sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil tým, že jej zadržal časť kúpnej ceny veci vrátenej žalobkyňou žalovanému po účinnom zrušení kúpnej zmluvy. Ak totiž kupujúci vracia predávajúcemu vec po účinnom zrušení kúpnej zmluvy, predávajúcemu nevzniká nárok na náhradu za zníženie hodnoty veci, ktorá je dôsledkom jej bežného užívania a s tým súvisiaceho opotrebenia do okamihu zrušenia zmluvy. Keďže v danom prípade žalovaný po zrušení kúpnej zmluvy žalobkyni nevrátil kúpnu cenu veci, odvolací súd zhodne s prvostupňovým súdom mal za to, že žalobkyňa má nárok aj na vydanie úžitkov z bezdôvodného obohatenia vo forme úrokov z omeškania za oneskorené vrátenie kúpnej ceny po vrátení veci žalovanému. Výrok o náhrade trov odvolacieho a dovolacieho konania odôvodnil § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.

Rozsudok odvolacieho súdu v potvrdzujúcom výroku vo veci samej a výroku o náhrade trov odvolacieho a dovolacieho konania napadol žalovaný dovolaním a navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v tejto napadnutej časti zmenil a žalobu zamietol. V dovolaní namietal, že mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že mu nebolo doručené dovolanie žalobkyne na vyjadrenie, ďalej nedôvodnými priet'ahmi v konaní, nenariadením ústneho pojednávania dovolacím súdom, neupovedomením o mieste a čase vyhlásenia rozsudku dovolacím súdom, neodstránením väd predchádzajúceho konania odvolacím súdom v dôsledku viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu, nemožnosťou vyjadriť sa k novým právnym záverom dovolacieho súdu, ako i vydaním napadnutého rozsudku bez dostatočného odôvodnenia a vysporiadania sa ním namietanými procesnými pochybeniami v konaní. Z vyššie uvedených väd dovolateľ ďalej vyvodzoval porušenie celého radu svojich ústavných práv (napr. práva na spravodlivé súdne

konanie, práva na prerokovanie veci verejne, práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, práva na verejné vyhlásenie rozsudku a pod.).

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného navrhla, aby dovolací súd dovolanie zamietol a uviedla, že skutkový stav veci sa počas konania nezmenil a pokiaľ je žalovaný toho názoru, že postupom dovolacieho súdu boli porušené jeho ústavné práva mal podať v príslušnej lehote ústavnú sťažnosť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchytil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Keďže podané dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku, ale takému potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné ani takému potvrdzujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa, v ktorom súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4, nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť z § 238 ods. 1 O.s.p., ani z § 238 ods. 3 O.s.p. Prípustnosť dovolania nevyplýva ani z § 238 ods. 2 O.s.p., nakoľko odvolací súd sa neodchytil od právneho názoru vysloveného v tejto veci Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rozsudku z 25. septembra 2008 sp. zn. 3 Cdo 113/2007.

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie žalovaného by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a v dovolacom konaní ich existencia nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalovaného preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

So zreteľom na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zameril na posúdenie, či konanie nie je zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Podľa tohto ustanovenia dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov (napr. práva zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod.). Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcou žalovanému realizáciu jeho procesných práv.

Pokiaľ ide o jednotlivé žalovaným uvádzané dôvody naplňujúce ním namietanú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. dovolací súd uvádza:

1. Žalovaný existenciu vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p. videl predovšetkým v zbytočných priet'ahov konaní, pretože o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. mája 2002 sp. zn. 10 Co 147/2002 bolo rozhodnuté až po 6 rokoch od jeho podania.

V zmysle § 6 O.s.p. súd postupuje v konaní v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Tomu korešpondujúce procesné právo účastníka môže byť v určitom prípade negatívne dotknuté nečinnosťou súdu, ktorej dôsledkom sú priet'ahy v konaní. Právnym prostriedkom ochrany v prípade ich vzniku je právo účastníka obracať sa so sťažnosťou na orgány súdnej správy a právo podať sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky. I keď neodôvodnená nečinnosť súdu môže komplikovať účastníkom výkon ich procesných práv, nápravu možno dosiahnuť iba vyššie uvedenými prostriedkami ochrany. Pri úvahe, či prostriedkom ochrany účastníka v tomto prípade môže byť aj dovolanie, treba vziať na zreteľ, že zrušenie rozhodnutia súdu nižšieho stupňa dovolacím súdom nesmie byť nikdy samoučelné a musí byť vždy spojené s možnosťou nápravy pochybenia, ktoré bolo dôvodom zrušenia. Pokiaľ by sa priet'ahy v konaní považovali za procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., zrušením napadnutého rozhodnutia by sa nemohla dosiahnuť ochrana (náprava) procesných práv účastníka dotknutých priet'ahmi.

Z vyššie uvedených dôvodov priet'ahy v súdnom konaní nie sú judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považované za dôvod, ktorý by bez ďalšieho zakladal procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď napríklad rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré bolo uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 4/2005).

Najvyšší súd Slovenskej republiky nemal ani v prejednávanej veci dôvod odkloniť sa od doterajšej judikatúry. Dodáva, že účel procesného práva účastníka, aby občianske súdne konanie prebiehalo rýchlo a účinne (§ 6 O.s.p.) treba vždy vykladať aj v súlade s ústavným princípom právnej istoty, ktorý zahrňuje požiadavku, aby súd rozhodol vždy (až) so znalosťou všetkých významných skutkových a právnych okolností prejednávanej veci. Zo samotnej skutočnosti, že dĺžka konania nezodpovedá predstave účastníka konania, nemožno bez

d'alsieho vyvodit' existenciu procesnej vady konania, ktorá by mala za následok odňatie možnosti pred súdom konať, keď aj z doterajšej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že konanie bez zbytočných priet'ahov nemožno presne časovo ohraničiť (III. ÚS 199/02, II. ÚS 26/95).

2. Žalovaný za ďalší dôvod odňatia možnosti konať pred súdom považoval „neodstránenie väd konania Krajským súdom v dôsledku viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu“. Takéto odôvodnenie odňatia možnosti konať pred súdom však dovolací dôvod podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nenapĺňa, pretože nie je spojené s nemožnosťou vykonávať procesné práva účastníka konania. V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že k postupu súdu v dovolacom konaní, ako aj k vyslovenému právnemu názoru dovolacieho súdu, sa žalovaný vyjadroval v konaní pred odvolacím súdom, pričom odvolací súd mal možnosť v prípade, ak by sa stotožnil s právnou argumentáciou žalovaného, využiť možnosť pripustenia dovolania, čo však neurobil.

3. Žalovaný ďalej namietal, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že po podaní dovolania žalobkyne smerujúceho proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. mája 2002 sp. zn. 10 Co 147/2002, o ktorom rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Cdo 113/2007, mu súdom prvého stupňa nebolo doručené toto dovolanie, v dôsledku čoho sa nemohol vyjadriť k jeho obsahu, ako i že dovolací súd v danej veci rozhodol bez nariadenia pojednávania bez toho, aby bol upovedomený o mieste a čase vyhlásenia rozsudku dovolacieho súdu. Na tieto žalovaným uvádzané dôvody dovolací súd nemohol prihliadnuť z dôvodu, že sa týkajú konania pred zrušením veci dovolacím súdom. V dovolacom konaní možno preskúmať len rozhodnutie odvolacieho súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo, po zrušujúcom rozhodnutí dovolacieho súdu. Vzhľadom na povahu a účel dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku so zameraním na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, je vylúčené, aby dovolací súd preskúmal podmienky predchádzajúceho dovolacieho konania a ním vyslovený právny názor v jeho predchádzajúcom rozhodnutí. Pokiaľ žalovaný namietal, že v konaní nemal možnosť uplatniť svoju procesnú obranu, dovolací súd navyše pripomína, že v rozhodnutí R 39/1993 bol prijatý názor, v zmysle ktorého i keby tieto námietky boli opodstatnené, podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je splnená v prípade, že sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom (len) pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania. V danom prípade v ďalšom konaní na odvolacom

súde po čiastočnom zrušení rozsudku dovolacím súdom žalovaný mohol a aj využil možnosť ovplyvniť výsledok konania. Urobil tak nasledujúcimi procesnými úkonmi, a to písomným vyjadrením k veci z 18. novembra 2010 ako i ústnym vyjadrením prostredníctvom ním splnomocneného zástupcu na odvolacom pojednávaní konanom 20. novembra 2010.

4. Pokiaľ ide o námietku žalovaného, že sa nemohol vyjadriť k novým právnym záverom vysloveným dovolacím súdom v rozsudku z 25. septembra 2008 sp. zn. 3 Cdo 113/2007, dovolací súd poukazuje na to, že v danom prípade súdy nižšieho stupňa právne posudzovali nárok žalobkyne ako nárok z bezdôvodného obohatenia, a dôvodom, pre ktorý dovolací súd zrušil predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu bolo len nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke výkladu § 457 a § 458 Občianskeho zákonníka. Nejde teda o dôvod, ktorý by bol v konaní nový a ku ktorému by sa žalovaný nemohol v priebehu konania vyjadriť. Dovolací súd na vec neaplikoval iné ustanovenie Občianskeho zákonníka, ktoré by pri doterajšom rozhodovaní nebolo použité.

5. Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namieta porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je tiež právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí (ale) disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu označených práv (III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08). Vzhľadom na námietky dovolateľa bolo potrebné v dovolacom konaní vyriešiť otázku, či (prípadné) nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu zakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. alebo či má za následok (len) procesnú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.

Ústava Slovenskej republiky neupravuje, aké dôsledky majú jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi, ani nestanovuje predpoklady ich možnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý vo svojich ustanoveniach

predpokladá aj možnosť vzniku určitých procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní. V nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení upravuje Občiansky súdny poriadok aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávnosti konania na súdoch nižších stupňov. Najzávažnejším procesným vadám konania, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p., pripisuje Občiansky súdny poriadok osobitný význam – vady tejto povahy považuje za okolnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania (viď § 237 O.s.p.) a zároveň tiež za prípustný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Aj niektorým ďalším procesným vadám konania nedosahujúcim stupeň závažnosti procesných vád v zmysle § 237 O.s.p. pripisuje Občiansky súdny poriadok význam. „Iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci“ považuje ale – na rozdiel od procesných vád vymenovaných v § 237 O.s.p. – (len) za relevantný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), pričom však vady tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladajú.

Na posúdenie prípustnosti dovolania – aj z aspektov vyplývajúcich z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. – je zásadne príslušný dovolací súd (viď IV. ÚS 238/07). Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 111/1998 uverejnený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, v zmysle ktorého „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a dovolací súd ani v danom prípade nemá dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý rozhoduje v tejto veci, pri doterajšom rozhodovaní vždy dôsledne zastával názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011). Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu nižšieho stupňa ako dôvodu zakladajúceho (len) tzv. inú vadu konania vyplýva aj z rozhodnutí ďalších senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 2 M Cdo 18/2008, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008 a 7 Cdo 109/2011).

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že dovolací súd sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že prípadné nedostatky odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu zakladajú prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Navyše (dovolací súd to iba poznamenáva), súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Z toho, čo bolo uvedené vyššie pod 1. až 5., vyplýva neopodstatnenosť tvrdenia žalovaného, že v konaní mu bola odňatá možnosť pred súdom konať.

6. Pokiaľ dovolateľ namieta, že odvolací súd rozhodol nesprávne o trovách odvolacieho a dovolacieho konania, dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania (majúcemu vždy povahu uznesenia – vid' § 167 ods. 1 O.s.p. a § 211 ods. 2 O.s.p.) vylučuje ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p.

Keďže prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol jeho dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobkyňa podala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania a tieto aj vyčíslila. Dovolací súd jej priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ju zastupoval aj pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 10. mája 2011 [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 1 vyhlášky vo výške 228,18 €. Odmena spolu s režijným

paušálom 7,41 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a DPH vo výške 47,11 € (§ 18 ods. 3 vyhlášky) činí celkom 282,70 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. marca 2012

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková